

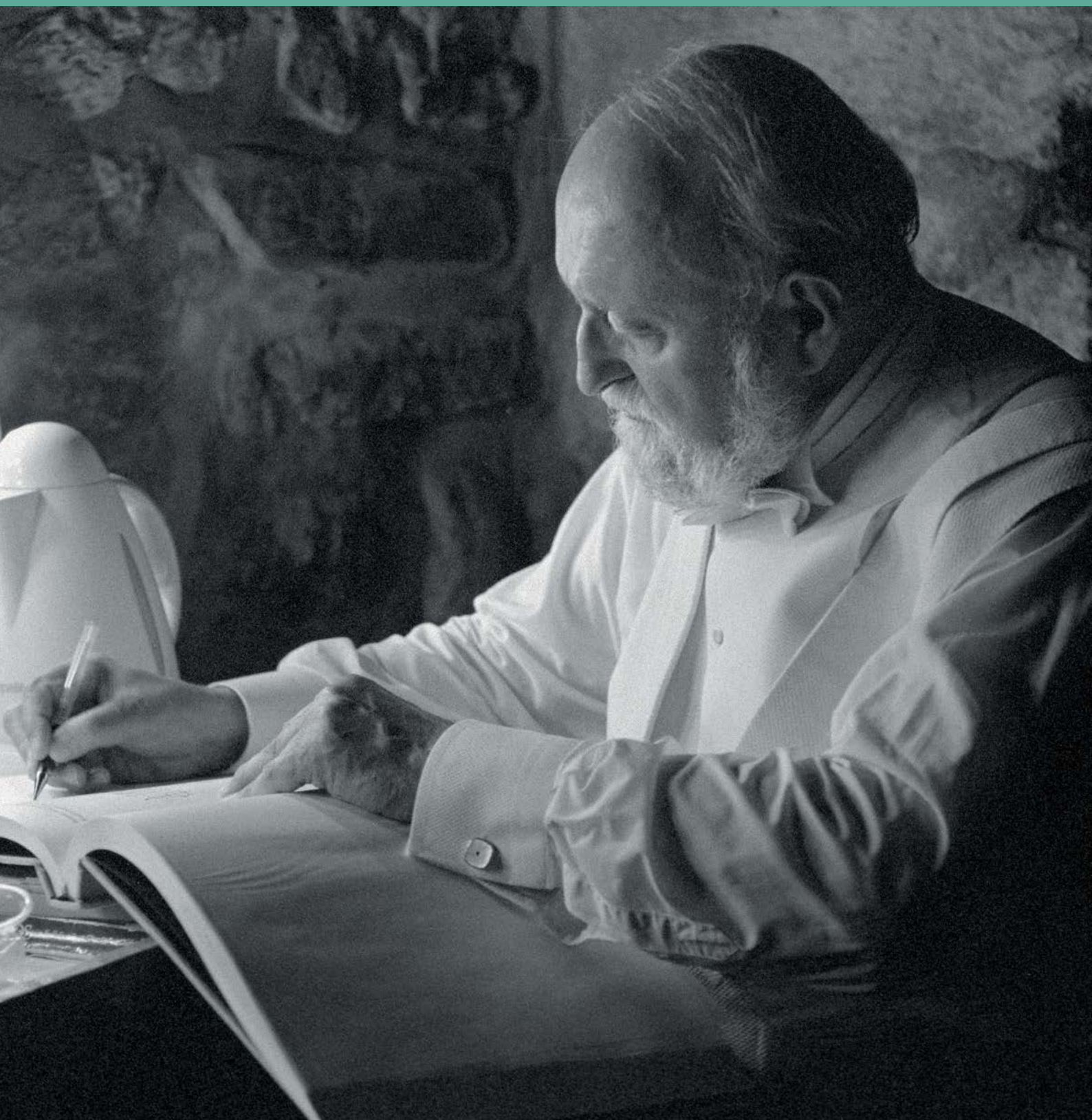

**Stowarzyszenie
im. Ludwiga
van Beethovena**

29.03.2023

Koncert w 3. rocznicę śmierci Krzysztofa Pendereckiego

Concert on the 3rd anniversary of death of Krzysztof Penderecki

Środa, 29 marca, 19.30 | Wednesday, 29 March, 7:30 pm
Filharmonia Narodowa – Sala Koncertowa
Warsaw Philharmonic – Concert Hall

Krzysztof Penderecki (1933–2020)

III Kwartet smyczkowy „Kartki z nienapisanego dziennika”
String Quartet No. 3 “Leaves from an Unwritten Diary”

IV Kwartet smyczkowy
String Quartet No. 4

Prawykonanie wersji zredagowanej i uzupełnionej przez Clausa-Dietera Ludwiga
First performance of the version edited and completed by Claus-Dieter Ludwig

1. Andante
2. Vivo
3. Finale. Allegro risoluto

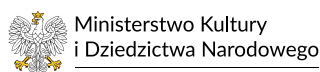
Sekstet na klarnet, róg, trio smyczkowe i fortepian
Sextet for clarinet, horn, string trio and piano

1. Allegro moderato
2. Larghetto

Apollon Musagète Quartet

Paweł Zalejski – skrzypce | violin
Bartosz Zachłód – skrzypce | violin
Piotr Szumiel – altówka | viola
Piotr Skweres – wiolonczela | cello

Andrzej Ciepliński – klarnet | clarinet
Manuel Escauriaza Martinez-Peñuela – waltornia | French horn
Janusz Wawrowski – skrzypce | violin
Sarah McElravy – altówka | viola
Claudio Bohórquez – wiolonczela | cello
Łukasz Krupiński – fortepian | piano

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Narodowy
Instytut
Muzyki
i Tańca

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury w ramach programu „Muzyka”,
realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca

Apollon Musagète Quartett

Awarded First Prize in the 57th ARD International Music Competition in Munich in 2008. As a winner of the ECHO Rising Stars 2010 series, the Polish ensemble enjoyed popular acclaim in its early years, performing in many renowned European concert halls. Between 2012 and 2014, the quartet was included in BBC Radio 3's New Generation Artists' programme, resulting in regular invitations to the UK and a series of recordings for BBC radio stations. In 2014, AMQ was the recipient of the "Passport" Award of the *Polityka* weekly and the British Borletti-Buitoni Trust Award.

Currently, the Polish ensemble continues to perform extensively, giving concerts at the Concertgebouw in Amsterdam, London's Wigmore Hall, Carnegie Hall in New York, the Elbphilharmonie in Hamburg, the Louvre in Paris, the Tonhalle in Zurich, and appearing at festivals such as the Rheingau Musik Festival, the Schwetzingen Festspiele, and the Chopin and His Europe Festival.

Currently, the quartet devotes many of its concert programmes to the works of Schubert, whilst also performing some of the composer's complete quartets at the Schubertiade festival in Hohenems, Austria, as well as a series of Dvořák's quartets as part of the Kasseler Musiktage, one of the oldest music festivals in Europe.

Two areas in which the AMQ is especially active is the promotion of Polish chamber music and collaboration with contemporary composers.

Piotr Skweres plays a 1741 Gennaro Gagliano cello, which was made available courtesy of the MERITO String Instruments Trust.

apollon-musagete.com

Apollon Musagète Quartett

Zwycięzca 57. edycji Międzynarodowego Konkursu Muzycznego ARD w Monachium w 2008 roku. Jako laureat cyklu *ECHO Rising Stars 2010*, we wczesnych latach działalności polski zespół zdobył uznanie publiczności, występując w wielu renomowanych europejskich salach koncertowych. W latach 2012–2014 kwartet został objęty programem *BBC Radio 3 New Generation Artists*, co zaowocowało regularnymi zaproszeniami do Wielkiej Brytanii oraz realizacją serii nagrań dla rozgłośni BBC. W 2014 roku AMQ został laureatem „Paszportu Polityki” oraz brytyjskiej nagrody Borletti-Buitoni Trust Award.

Obecnie polski zespół kontynuuje intensywną działalność koncertową goszcząc m.in. w Concertgebouw w Amsterdamie, londyńskiej Wigmore Hall, Carnegie Hall w Nowym Jorku, Elbphilharmonie w Hamburgu, paryskim Luwrze, Tonhalle w Zurychu oraz występując na festiwalach takich jak Rheingau Musik Festival, Schwetzingen Festspiele czy *Chopin i jego Europa*. W bieżącej działalności kwartet poświęca wiele programów swoich koncertów twórczości Schuberta, wykonując również cykl wszystkich kwartetów tego kompozytora na festiwalu Schubertiade w Hohenems (Austria). W ramach Kasseler Musiktage – jednego z najstarszych festiwali muzycznych w Europie – prezentuje cykl kwartetów Dvořáka.

Ważne miejsce w intensywnej działalności artystycznej AMQ zajmuje promocja polskiej muzyki kameralnej oraz współpraca ze współczesnymi kompozytorami.

Piotr Skweres gra na wiolonczeli Gennaro Gagliano z roku 1741, która została udostępniona dzięki życzliwości MERITO String Instruments Trust.

apollon-musagete.com

Andrzej Ciepliński

Polski klarncista, który zdobył szerokie uznanie publiczności, występując jako solista z orkiestrami takimi jak Sinfonieorchester Basel, Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia, Aukso – Orkiestra Kameralna Miasta Tychy, Polska Orkiestra Radiowa, Slovak Symphony Radio Orchestra, Slovak Sinfonietta, Filharmonia Lwowska, Filharmonia Opolska, Filharmonia Sudecka.

Jako reprezentant Polskiego Radia zdobył tytuł „New Talent of The Year” na Międzynarodowym Forum Młodych Wykonawców w Bratysławie. Laureat wielu konkursów klarinetowych.

Prowadzi ożywioną działalność kameralną, którą prezentował podczas wielu znanych festiwali, m.in. Zermatt Music Festival, Davos Festival, Emanacje Festival, Festspiele Mecklenburg-Vorpommern, Trialogconcerts in Allensbach, Krzyżowa-Music Festival, Kwartesencja, Kwadrofonik, Muzyka na Szczytach.

Kontynuując działalność swojego dziadka, puzonisty Juliusza Pietrachowicza, angażuje się w tworzenie nowej literatury klarinetowej i propagowanie muzyki polskiej. W repertuarze posiada wszystkie dzieła klarinetowe Krzysztofa Pendereckiego oraz Mieczysława Weinberga.

Jest absolwentem mistrzowskiej klasy Francois Bendy w Hochschule fur Musik w Bazylei oraz klasy Arkadiusza Adamskiego w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Odznaczony tytułem Primus Inter Pares.

W 2022 roku ukazała się debiutancka płyta artysty „Irrberge” (DUX).

A Polish clarinetist who has won public acclaim as a soloist with such orchestras as Sinfonieorchester Basel, the Polish National Radio Symphony Orchestra, Aukso – Chamber Orchestra of the City of Tychy, the Polish Radio Orchestra, the Slovak Symphony Radio Orchestra, Slovak Sinfonietta, the Lviv Philharmonic Orchestra, the Opole Philharmonic Orchestra, and the Sudecka Philharmonic Orchestra.

While collaborating with Polish Radio, he won the title of “New Talent of The Year” at the International Forum of Young Performers in Bratislava. He has garnered prizes in numerous clarinet competitions.

He performs extensively as a chamber musician, including at many well-known festivals, such as the Zermatt Music Festival, the Davos Festival, the Emanations Festival, the Festspiele Mecklenburg-Vorpommern, the Trialogconcerts in Allensbach, the Krzyżowa Music Festival, the Kwartesencja, Kwadrofonik, and the Music on the Heights Festival.

Following in the footsteps of his grandfather, the trombonist Juliusz Pietrachowicz, he is committed to the idea of creating new works for the clarinet and promoting Polish music. His repertoire includes all clarinet works by Krzysztof Penderecki and Mieczysław Weinberg. He graduated from Francois Benda’s master class at the Hochschule fur Musik in Basel and Arkadiusz Adamski’s class at the Karol Szymanowski Academy of Music in Katowice. He was awarded the title Primus Inter Pares.

The artist’s debut album *Irrberge* (DUX) was released in 2022.

andrzejcieplinski.com

Manuel Escauriaza Martinez-Peñuela

Urodzony w 1995 roku Hiszpan Manuel Escauriaza rozpoczął naukę gry na waltorni w wieku dziesięciu lat. Sześć lat później został przyjęty do klasy Radovana Vlatkovića w Escuela Superior Reina Sofia w Madrycie. Obecnie mieszka w Paryżu, gdzie niedawno ukończył Conservatoire Nationale Supérieur de Musique w klasie André Cazaleta.

Jako zapalony kameralista, Escauriaza współpracował z Berlin-Tokyo Quartet, Dagiem Jensenem, Radovanem Vlatkovićem, Ensemble Ouranos, Martą Gulyàs, Łukaszem Krupińskim i Michele Arringnonem. Brał udział w takich festiwalach jak Next Generation Bad Ragaz, Mozartfest Würzburg, Festival d'Aix-en-Provence, Tons Voisins Albi, Rencontres de Calenzana, czy Santa Barbara International Music Festival.

Jako muzyk orkiestrowy, Escauriaza regularnie występuje z l'Orchestre de Paris, l'Orchestre de l'Opera de Paris, Philharmonie de Monte Carlo, Orchestre Nationale du Capitole de Toulouse i l'Orchestre Nationale de Bordeaux. Występował pod batutą największych dyrygentów świata, w tym Daniela Hardinga, Gustavo Dudamela, Esa-Pekki Salonena, Klaus Mäkkela i Paavo Järvi.

W 2023 roku, nakładem wytwórni IBS Classical, ukaze się album Manuela Escauriazy z triami Brahmsa, Ligetiego i portorykańskiego kompozytora Roberto Sierry. W ramach tego projektu do artysty dołączą skrzypki Miguel Colom i pianista Denis Pascal.

Born in 1995, the Spanish Manuel Escauriaza began horn studies at the age of ten. Six years later, he was admitted to the studio of Radovan Vlatković at the Escuela Superior Reina Sofia in Madrid. Now based in Paris, he recently graduated from Conservatoire Nationale Supérieur de Musique, where he studied with André Cazalet.

A passionate chamber musician, Escauriaza has collaborated with the Berlin-Tokyo Quartet, Dag Jensen, Radovan Vlatković, Ensemble Ouranos, Marta Gulyàs, Łukasz Krupiński, and Michel Arringnon. He has participated in a range of festivals including the Next Generation Bad Ragaz, Mozartfest Würzburg, Festival d'Aix-en-Provence, Tons Voisins Albi, Rencontres de Calenzana, and Santa Barbara International Music Festival.

As an orchestral musician, Escauriaza regularly performs with l'Orchestre de Paris, l'Orchestre de l'Opera de Paris, Philharmonie de Monte Carlo, Orchestre Nationale du Capitole de Toulouse and l'Orchestre Nationale de Bordeaux. He has worked under the batons of some of the world's greatest conductors, including Daniel Harding, Gustavo Dudamel, Esa-Pekka Salonen, Klaus Mäkkela, and Paavo Järvi.

In 2023, Escauriaza will release an album with trios by Brahms, Ligeti, and a Puerto Rican composer Roberto Sierra for the IBS Classical. In this project, he will be joined by violinist Miguel Colom and pianist Denis Pascal.

Janusz Wawrowski

Uważany jest za jednego z najwybitniejszych i najbardziej doświadczonych skrzypków swojego pokolenia. Koncertował jako solista m.in. Musikverein w Wiedniu, Wigmore Hall w Londynie, Elbphilharmonie w Hamburgu, Beethoven-Saal w Stuttgarcie, Seoul Arts Center, Litewskiej Filharmonii Narodowej w Wilnie, De Doelen w Rotterdamie, Kravis Center w West Palm Beach, Teatro Teresa Carreño w Caracas, Filharmonii Narodowej w Warszawie, NFM we Wrocławiu, NOSPR w Katowicach czy Filharmonii im. M. Karłowicza w Szczecinie.

Jest od wielu lat związany z wytwórnią Warner Classics, dla której wydał sześć solowych albumów oraz szereg singli. Nagrania fonograficzne artysty przynoszą mu znakomite recenzje krytyki oraz wiele znaczących nagród. Najnowsza płyta, *Phoenix*, uzyskała nominacje do ICMA 2021, PdSK, Opus Klassik 2021 oraz Fryderyk 2021.

Została ona także wybrana albumem miesiąca w brytyjskim Presto Classic oraz płytą tygodnia w londyńskim radio Classic fm, Norddeutscher Rundfunk oraz w Polskim Radio Dwójce.

Jest laureatem nagrody Fryderyk 2017 i 2019, będącej najważniejszym wyróżnieniem fonograficznym w Polsce. Artysta dokonał wielu premier koncertów skrzypcowych. Specjalnie dla niego utwory pisali: Tomasz J. Opałka, Marcin Markowicz, Norbert Palej, Dariusz Przybylski oraz Albena Petrovic. Z jego inicjatywy powstała szczególnie rekonstrukcja Koncertu skrzypcowego Ludomira Różyckiego, który zaginął w zrujnowanej Powstaniem Warszawie w 1944 roku.

Za wybitną działalność artystyczną i społeczną został uhonorowany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego medalem Zasłużony dla Kultury Polskiej.

Na swoim konczie ma nominację do nagrody „Koryfeusz Muzyki Polskiej” w kategorii „Osobowość Roku” 2018 i statuetkę Norwida 2019.

Gra na skrzypcach Antonio Stradivariego z 1685 roku.

Janusz Wawrowski is recognized as one of the most outstanding and experienced violinists of his generation. His solo career brings him to perform in a number of the world's most important concert halls, including Musikverein in Vienna, Wigmore Hall in London, Elbphilharmonie in Hamburg, Beethoven-Saal in Stuttgart, Seoul Arts Center, Lithuanian National Philharmonic in Vilnius, De Doelen in Rotterdam, Kravis Center in West Palm Beach, Teatro Teresa Carreño in Caracas, National Philharmonic in Warsaw, NFM in Wrocław, NOSPR in Katowice, or M. Karłowicz Philharmonic in Szczecin.

He has been associated with the Warner Classics label for many years, for which he has released six solo albums and a number of singles. His recordings bring him excellent critics' reviews and many notable awards. His most recent

album, *Phoenix*, received nominations for ICMA 2021, PdSK, Opus Klassik 2021 and Fryderyk 2021, and was chosen album of the month on the UK's Presto Classic and album of the week on London's Classic fm, Norddeutscher Rundfunk and Polish Radio Dwójka.

He is also the winner of the 2017 and 2019 Fryderyk awards, the most prestigious phonographic honor in Poland.

The artist gave many premieres of violin concertos. Tomasz J. Opałka, Marcin Markowicz, Norbert Palej, Dariusz Przybylski and Albena Petrovic have written works dedicated to him.

A unique reconstruction of Ludomir Różycki's Violin Concerto, which disappeared in Warsaw, ruined by the Uprising in 1944, was created on his initiative.

For his outstanding artistic and social activities, he was awarded the medal of the Minister of Culture and National Heritage for Merit to Polish Culture. He has been nominated for the "Coryphaeus of Polish Music" award in the "Personality of the Year" category 2018 and the Norwid 2019 statuette. He plays a 1685 Antonio Stradivari violin.

wawrowski.com

Sarah McElravy

Kanadyjska skrzypaczka i altowiolistka Sarah McElravy to wszechstronna i fascynująca artystka, którą często można usłyszeć zarówno w repertuarze solowym, jak i kameralnym. Należy do nielicznego grona artystów, którzy w sposób mistrzowski opanowali grę zarówno na skrzypcach, jak i altówce, a jej kariera cieszy się ogromnym uznaniem i obejmuje występy na całym świecie.

Jako solistka Sarah McElravy występowała z wieloma czołowymi orkiestrami świata, wśród których najważniejszymi w ostatnich sezonach były: Filharmonia Helsińska, Praska, Narodowa w Warszawie, Liverpoolska, Orkiestra Symfoniczna z Trondheim, Wiedeńska Orkiestra Kameralna, Filharmonia Moskiewska, Neapolitańska, Orkiestra Kameralna Bawarskiego Radia, Filharmonia w Sofii i wiele innych.

Jako kameralistka zapraszana była do tak prestiżowych miejsc jak wiedeńska Musikverein, Carnegie Hall, Kennedy Center, Suntory Hall, a na scenie pojawiała się u boku takich artystów jak Vilde Frang, Janine Jansen, Denis Kozhukhin, Andreas Ottensamer, Mischa Maisky, Eckart Runge, Boris Andrianov czy Daniel Müller-Schott. Jest członkinią - założycielką wielokrotnie nagradzanego Linden String Quartet, którego interpretacje muzyczne zostały określone przez czasopismo „The Strad” jako „wytworne, promienne i wyraziste”.

Sarah McElravy gra na skrzypcach Ferdinanda Gagliana z 1791 roku oraz altówce Lorenza Storioniego z 1785 roku, które zostały jej wypożyczone dzięki uprzejmości fundacji Dkfm. Angelika Prokopp Privatstiftung z Wiednia.

Canadian violinist and violist Sarah McElravy is a versatile and captivating artist appearing frequently as both a soloist and chamber music performer. She is one of the very few to have mastered both the violin and the viola, and enjoys a highly regarded career with performances that take her all over the globe.

As a soloist, Sarah McElravy has appeared with numerous major orchestras, highlights of her recent seasons including the Helsinki Philharmonic, Prague Philharmonia, Warsaw Philharmonic, Liverpool Philharmonic, Trondheim Symphony Orchestra, Vienna Chamber Orchestra, Moscow Philharmonic, Bayerischer Rundfunk Chamber Orchestra, Naples Philharmonic, and Sofia Philharmonic.

As a chamber musician, she has performed at such prestigious venues as the Vienna Musikverein, Carnegie Hall, the Kennedy Center, Suntory Hall and with such artists as Vilde Frang, Janine Jansen, Denis Kozhukhin, Andreas Ottensamer, Mischa Maisky, Eckart Runge, Boris Andrianov, and Daniel Müller-Schott. A founding member of the award-winning Linden String Quartet, hailed as “polished, radiant, and incisive” by *The Strad* magazine, she has extensively toured North America and Europe.

Sarah McElravy plays a 1791 Ferdinando Gagliano violin and a 1785 Lorenzo Storioni viola on loan courtesy of the Dkfm. Angelika Prokopp Privatstiftung from Vienna.

sarahmcelravy.com

Claudio Bohórquez

Posiadający peruwiańsko-urugwajskie korzenie i urodzony w Niemczech Claudio Bohórquez jest obecnie jednym z najbardziej cenionych wiolonczelistów na świecie. Uczeń Borisa Pergamenschikowa, artysta zdobył liczne pierwsze nagrody w międzynarodowych konkursach, takich jak Międzynarodowy Konkurs Muzyczny w Genewie czy Międzynarodowy Konkurs Wiolonczelowy im. Pabla Casalsa, organizowany pod auspicjami Kronberg Academy. Aktywny jako solista i kameralista, jest także cenionym pedagogiem: w latach 2011–2016 wykładał na Musikhochschule w Stuttgarcie, a od września 2016 roku jest profesorem na Hochschule für Musik Hanns Eisler w Berlinie. Nagrywał dla takich wytwórni jak EMI, Deutsche Grammophon i BerlinClassics. Od sezonu 2017/18 jest dyrektorem artystycznym festiwalu Winnenden. W marcu 2021 roku zgodnie z decyzją Elżbiety Pendereckiej doszło do powołania Penderecki Trio dla upamiętnienia pierwszej rocznicy śmierci Maestro Pendereckiego. Claudio Bohórquez został członkiem tria jako artysta, który na całym świecie wykonywał muzykę Krzysztofa Pendereckiego pod batutą kompozytora. Claudio Bohórquez gra na wiolonczeli Giovanniego Battisty Rogeriego, подарowanej mu przez bank Landeskreditbank Baden-Württemberg.

Born in Germany but of Peruvian-Uruguayan descent, cellist Claudio Bohórquez is one of the leading musicians in his field internationally. A protégé of Boris Pergamenschikow, Claudio Bohórquez has won numerous first prizes in competitions around the world, including the International Music Competition in Geneva and the International Pablo Casals Cello Competition in the Kronberg Academy. In addition to his soloist and chamber music work, he is also in demand as a professor. Bohórquez taught at the Musikhochschule Stuttgart from 2011 to 2016 and since September 2016 has been professor at the Hanns Eisler School of Music Berlin. His CD recordings have been released on the EMI, Deutsche Grammophon and BerlinClassics labels. Since the season 2017/18 Claudio Bohórquez is Artistic Director of the Festival Winnenden.

In March 2021 following the decision of Madam Elżbieta Penderecka we have created the Penderecki Trio project, to commemorate the first anniversary of passing away of Maestro Penderecki. Performing Krzysztof Penderecki music all over the world under the baton of the composer, Claudio Bohórquez has become the member of the Trio. Claudio Bohórquez plays a violoncello made by Giovanni Battista Rogeri and loaned to him by Landeskreditbank Baden-Württemberg.

claudiobohorquez.com

Łukasz Krupiński

Wybitny polski pianista mieszkający w Londynie, półfinalista Konkursu Chopinowskiego. 17 października 2021 roku zadebiutował w Wigmore Hall w Londynie podczas Uroczystej Gali 50-lecia Chopin Society UK w obecności Jej Królewskiej Wysokości księżniczki Alexandry, Królewskiej Patronki Stowarzyszenia oraz Jego Królewskiej Wysokości księcia Kentu Edwarda.

Łukasz Krupiński jest Artystą Steinwaya i finalistą UK Piano Open, zdobywcą Grand Prix w San Marino. Studiował u prof. Alicji Palety-Bugaj i dr. Konrada Skolarskiego UMFC w Warszawie, Arie Vardiego w Hanowerze i Dmitri Alexeeva w Royal College of Music w Londynie. Wystąpił m.in. z recitalami fortepianowymi w Carnegie Hall/Stern Auditorium, Cadogan Hall, St. Martin in the Fields i Royal Albert Hall w Londynie oraz w Filharmonii Narodowej w Warszawie z recitalem streamingowanym live do Lincoln Center w Nowym Jorku. Koncertował z Jerusalem Symphony Orchestra, The Chicago Philharmonic, The Buffalo Philharmonic, The Orchestra of the America, Orkiestrą Filharmonii Narodowej i Santander Orchestra. Jego debiutancki album *Espressione* został nominowany do ICMA.

Łukasz Krupiński jest cenionym interpretatorem muzyki Ravela i Skriabina, zaś jego wykonanie *Appassionaty* Beethovena podczas Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego w Leeds, transmitowane przez Medici TV, świadczy o światowej dynamice rozwoju pianisty od czasu Konkursu Chopinowskiego w 2015 roku.

Łukasz Krupiński jest reprezentowany przez Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena.

A distinguished Polish pianist based in London, semi-finalist of the Fryderyk Chopin International Piano Competition. On 17 October 2021 he debuted at London's Wigmore Hall at the Gala Concert celebrating the 50th Anniversary of the Chopin Society UK, in the presence of HRH Princess Alexandra, the Society's Royal Patron, and HRH Prince Edward, Duke of Kent.

Łukasz Krupiński is a Steinway Artist, the finalist of the UK Piano Open, and the winner of the 7th International Piano Competition in San Marino. He studied under the supervision of Professor Alicja Paleta-Bugaj and Konrad Skolarski at the Fryderyk Chopin University of Music in Warsaw, he was a student of Arie Vardi in Hannover, and of Dmitri Alexeev at the Royal College of Music in London. Krupiński has performed piano recitals at Carnegie Hall/Stern Auditorium, Cadogan Hall, St Martin in the Fields, Royal Albert Hall in London, and at the Warsaw Philharmonic – here, his recital was streamed live to New York's Lincoln Center. He performed with the Jerusalem Symphony Orchestra, the Chicago Philharmonic, the Buffalo Philharmonic, the Orchestra of the America, the National Philharmonic

Orchestra, and the Santander Orchestra. His debut album, *Espressione*, was nominated to the ICMA. Łukasz Krupiński is a renowned interpreter of Ravel's and Scriabin's music. His performance of Beethoven's *Appassionata* at the Leeds International Piano Competition, broadcasted by Medici TV, testifies to the artist's global advancement since the Fryderyk Chopin International Piano Competition in 2015.

Łukasz Krupiński is represented by the Ludwig van Beethoven Association.

Krzysztof Penderecki (1933–2020)

III Kwartet smyczkowy „Kartki z nienapisanego dziennika”

IV Kwartet smyczkowy

Wśród dwudziestowiecznych twórców komponujących kwartety smyczkowe zarysowują się dwie przeciwstawne postawy. Jedni – wzorem dawnych mistrzów – sięgali po obsadę kwartetu regularnie, odciskając w tym niezwykle plastycznym medium ślady przemian języka dźwiękowego i stylu, inni – głównie kompozytorzy francuscy, może z powodu „obcego” pochodzenia gatunku, wywodzącego się z kręgu kultury austriacko-niemieckiej – pozostawili jeden kwartet. Do pierwszej grupy należą „klasycy” gatunku w muzyce XX wieku: Béla Bartók i Dymitr Szostakowicz, Grażyna Bacewicz i Krzysztof Meyer, w drugiej znaleźli się Gabriel Fauré, Claude Debussy i Maurice Ravel, a z twórców polskich – Witold Lutosławski.

Krzysztof Penderecki wybrał trzecią drogę: kwartet smyczkowy nie towarzyszył mu stale, ale cztery reprezentujące gatunek dzieła mówią wiele tak o kolejach drogi twórczej kompozytora, ujmując ją niejako w ramy, co o specyfice gatunku, w którym nowatorstwo nieustannie ściera się z tradycją. W dwu pierwszych kwartetach, pochodzących z lat sześćdziesiątych XX wieku (1960, 1968), powstałych w poetyce sonoryzmu, Penderecki rozszerzył brzmieniowe horyzonty zespołu poza nieprzeczuwane wcześniej granice. Skomponowany w roku 2008 trzeci kwartet należy do zupełnie innego dźwiękowego świata, młodzieńcze fascynacje nowymi fakturami i sposobami gry ustąpiły tu „tradycyjnym” środkom techniki kwartetowej, za pomocą których dojrzały twórca tworzy wypowiedź o charakterze bardzo osobistym. „Księgę” kwartetów dopełnił Penderecki w 2016 roku czwartym: na osi czasu powstał proporcjonalny, symetryczny układ (dwie pary kwartetów, każda obejmująca przedział ośmiu lat, przedzielone czterema dekadami „milczenia”). Odrębność *III Kwartetu smyczkowego* w stosunku do obu wcześniejszych sygnalizuje sam tytuł, rozbudowany o literacką frazę „Kartki z nienapisanego dziennika”. Uważny słuchacz – idąc za sugestią tytułu, ewokującego autobiograficzne konteksty – rozpozna w utworze aluzje do różnych etapów twórczości Pendereckiego. Jeden z głównych wątków jednoczęściowej,

ale złożonej, wielowątkowej muzycznej opowieści, obfitującej w nagłe zwroty akcji, to żywiołowe *Vivace*, wprowadzone po krótkim wstępie *Grave*. Zbudowane na małotercyjnym motywie ostinatowym odsyła do opery *Ubu Rex* (1991), w której podobny motyw występuje we fragmencie instrumentalnym kończącym pierwszy akt. *Vivace* wielokrotnie przerywane jest retorycznym gestem pauzy generalnej bądź wątkami o charakterze dygresji. Dłuższy dygresyjny epizod – *Tempo di valse. Poco rubato e sentimento* zdaje się przywoływać *Kwartet na klarnet i trio smyczkowe* (1993), pierwszy z utworów pisanych w poszukiwaniu *claritas* (jego trzecia część to Schönbergowska serenada w rytmie walca). Fazę fascynacji estetyką późnego romantyzmu może z kolei przypominać śpiewne *Adagio Notturmo*, szczególnie w żarliwych kulminacjach. Najdalszą przeszłość – czas dzieciństwa – wnosi do *III Kwartetu*, w jego końcowej fazie, ludowy taniec. To huculska kołomyjka, którą grał na skrzypcach pochodzący z Rohatynia ojciec kompozytora – zdradził Penderecki po prawykonaniu utworu. Melodia wybrzmiewa jeszcze w samym zakończeniu „nienapisanego dziennika” – przywołana jakby z dystansu – w wysokim rejestrze, ściszonej dynamice, spowolnionym tempie i wysubtelnionej artykulacji.

Światowe prawykonanie *III Kwartetu smyczkowego* miało miejsce 21 listopada 2008 roku w Warszawie, podczas Festiwalu Krzysztofa Pendereckiego zorganizowanego z okazji jubileuszu 75 urodzin kompozytora. Grał Shanghai Quartet, z myślą o którym utwór powstał, dla uczczenia ćwierćwiecza istnienia zespołu.

IV Kwartet smyczkowy Krzysztofa Pendereckiego powstał na zamówienie Belcea Quartet, który 11 grudnia 2016 roku w londyńskiej Wigmore Hall po raz pierwszy wykonał utwór, mający wówczas formę dwuczęściowego cyklu. W tej postaci dzieło pozostawiło wrażenie „przerwanej myśli”. Jego dokończenia – na podstawie szkiców przekazanych przez Elżbietę Penderecką – podjął się Claus-Dieter Ludwig, który wiele lat współpracował z kompozytorem w publikującym jego dzieła wydawnictwie Schott Musik. Początkowe ogniwa cyklu – część I *Andante* o charakterze wstępu i część II *Vivo* o wielowątkowej narracji – zyskały dopełnienie w postaci części III *Finale. Allegro risoluto*, nadającej utworowi właściwy gatunkowi kwartetu smyczkowego wymiar.

W czterech kwartetach Pendereckiego gatunek odświeżony swoimi dwiema obliczami: jako obszar odkrywania nowych brzmień i faktur w sonorystycznych utworach z lat sześćdziesiątych XX wieku i jako medium wyrażonej „tradycyjnymi” środkami głęboko osobistej wypowiedzi w dziełach późnych. Tę osobistą, nacechowaną autobiograficznie wymowę *III* i *IV* Kwartetu dobitnie podkreśla przywołanie w obu dziełach zasłyszanej w dzieciństwie ludowej melodii. W *IV* Kwartecie wprowadza ją kompozytor w końcowej fazie II części, a jej reminiscencja brzmi w ostatnich taktach utworu.

Ewa Wójtowicz

Sekstet na klarnet, róg, trio smyczkowe i fortepian

„Źródłem dochodzenia do materia prima muzyki jest dla mnie kameralistyka” powiedział Penderecki w 1993 roku. W muzyce kameralnej, która w latach 90. ponownie zajęła ważne miejsce w twórczości kompozytora, zauważyć można zmianę akcentów estetycznych. W utworach tego nurtu powściągliwość środków wyrazu łączy się z przejrzystością formalną i eufonicznością brzmienia. To odwoływanie się do klasycznie rozumianej kategorii piękna odnajdujemy także w *Sekstecie* komponowanym w latach 1999–2000. Jego prawykonanie odbyło się 7 czerwca 2000 roku w Sali Musikverein w Wiedniu.

Sekstet składa się z dwóch kontrastujących wyrazem i tempem części. Obie części powiązane są wspólnymi motywami muzycznymi, w których odnaleźć można echo retorycznych gestów z opery *Król Ubu*. Oryginalny zestaw instrumentów – klarnet, waltornia, trio smyczkowe i fortepian – posłużył kompozytorowi do uzyskania bogatej palety barw dźwiękowych i zastosowania różnorodnych sposobów koncertowania. Kameralne dialogi pojedynczych instrumentów zestawiane są z fragmentami *tutti*, gdzie zespół osiąga brzmienie małej orkiestry. Żywa i kapryśna **część pierwsza** (*Allegro moderato*) pełna jest nagłych zwrotów akcji muzycznej i nawiązań do rytmów tanecznych. Dominuje w niej ton groteski i rytmika marsza. Dynamiczna narracja muzyczna jest dwukrotnie zahamowana wejściami wolnych, lirycznych fragmentów, antycypujących nastrój części drugiej i prowadzi do końcowej, żywiołowej kulminacji.

Wolna **część druga** (*Larghetto*), o intensywnej emocjonalności zabarwionej tonem tragizmu i rezygnacji, jest dwa razy dłuższa od pierwszej. Narracja oparta na kameralnych dialogach kilkakrotnie zostaje ożywiona i dramatycznie spiętrzona w krótkich odcinkach nawiązujących do części pierwszej. W końcowych lamentacjach instrumentów zespołu muzyka wycisza się i zamiera w akordzie o konsolacyjnym brzmieniu.

Ewa Siemda

Noty biograficzne wykonawców na podstawie dostarczonych materiałów

Artist biographies are based on information submitted

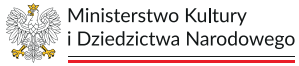
Fotograficy | Photographs: Peter Adamik, Omar Ayyashi, Bartek Barczyk, Marco Borggreve, Bruno Fidrych, Bernard Martinez, Janusz Marynowski, Julia Wesely, Archiwum Stowarzyszenia im. LVB | LvB Association archives
© 2023, Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena | Ludwig van Beethoven Association

PARTNER GŁÓWNY

MECENAS

Narodowy Instytut Muzyki i Tańca

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu „Muzyka”, realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca

projekt współfinansuje miasto stołeczne Warszawa

